

BILAGA 1. MÅLGRUPP FÖR ÖVERENSKOMMELSEN

Målgruppen för överenskommelsen är alla unga Malmöbor i åldern 16–29 år som varken arbetar eller studerar eller som är undersysselsatta. I denna grupp är överenskommelsens parter inriktade på att särskilt samverka kring följande grupper:

- Unga 16–19 år som omfattas av det kommunala aktivitetsansvaret
- Unga 18–29 år som uppbär försörjningsstöd
- Unga arbetslösa 16–29 år i behov av samverkan: unga som är inskrivna på Arbetsförmedlingen och där medverkan från kommunen kan öka deras förutsättningar att komma ut på arbetsmarknaden eller fullfölja studier
- Unga 16–29 år som varken arbetar eller studerar och saknar känd aktivitet

Grupperna är i många fall överlappande. Alla unga som uppbär försörjningsstöd är med några få undantag inskrivna på Arbetsförmedlingen. De som omfattas av det kommunala aktivitetsansvaret och som inte nåtts av någon typ av åtgärd kan också i många fall sägas ingå i gruppen unga 16-19 som varken arbetar eller studerar och saknar känd aktivitet.

Unga 16-19 år som omfattas av det kommunala aktivitetsansvaret

Alla unga 16-19 år omfattas av det kommunala aktivitetsansvaret om de inte studerar på nationellt program eller i gymnasiesärskolan (eller motsvarande), och inte heller har slutförda godkända studier från dessa skolformer. Undantaget är de unga som studerar på introduktionsprogram. Den senast kända statistiken är från andra halvåret 2017. Då omfattade det kommunala aktivitetsansvaret 2 255 unga 16-19 år folkbokförda i Malmö. Av dessa hade 169 personer nåtts av någon typ av åtgärd efter halvårets slut, vilket utgör 4,5% av gruppen.

Unga 18-29 år som uppbär försörjningsstöd

Under perioden januari till september 2018 beviljades 3481 unika hushåll inom åldersspannet 18-29 år ekonomiskt bistånd vid minst ett tillfälle. Motsvarande antal för perioden januari till september 2017 uppgick till 3860. Vi ser alltså en trolig minskning av antalet hushåll där aktledaren (den person som står som är registrerad som mottagare av bidraget i hushållet) är mellan 18-29 år mellan 2017 och 2018. Det betyder inte nödvändigtvis att gruppen 18-29 år som är beroende av ekonomiskt bistånd för sin försörjning minskat, eftersom siffrorna endast omfattar aktledaren. Make/maka, sambo eller partner till aktledaren syns nämligen inte i statistiken.

Unga arbetslösa

I augusti 2018 var nära 65 000 personer i åldern 16-29 år folkbokförda i Malmö. Av dessa var 5963 individer (statistik från juli 2018) registrerade som arbetslösa hos Arbetsförmedlingen. Ungdomsarbetslösheten för gruppen unga Malmöbor 18-24 år låg på 16,8% i juli 2018 enligt Arbetsförmedlingens statistik över den registerbaserade arbetskraften. Detta ska jämföras med 12,3% i Skåne län, och endast 8,6% i riket som helhet. Motsvarande siffra för gruppen unga Malmöbor 25-29 år är 13,1%, jämfört med 11% i Skåne, och 8,1% i hela riket. Vi kan alltså se att även om den registerbaserade arbetslösheten sjunker bland Sveriges unga så är den fortsatt hög i Malmö, både i relativa och absoluta termer.

Av de unga som var registrerade som arbetslösa hos Arbetsförmedlingen fokuserar parterna i överenskommelsen särskilt på dem som bedöms vara i behov av samverkande arbetsmarknadsinsatser med arbetsmarknadsavdelningen i arbetsmarknads- och socialförvaltningen i Malmö stad. I gruppen 18-29 år var 1398 personer (633 kvinnor och 765 män) registrerade hos arbetsmarknadsavdelningen i juli 2018, av vilka samtliga också, med några få undantag, var registrerade som arbetslösa hos Arbetsförmedlingen.

Unga i okänd aktivitet

Ovanstående statistik omfattar inte samtliga unga som inte arbetar eller studerar. Till dessa räknas också alla de som varken finns i Arbetsförmedlingens eller arbetsmarknadsavdelningens register, och inte heller i register över biståndsmottagande hushåll. Denna grupp kallas ibland UVAS (unga som varken arbetar eller studerar) i okänd aktivitet. Det finns flera kända problem med att mäta gruppens storlek och de senaste mätningarna från MUCF (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor) från år 2014 uppskattar hela gruppen unga som varken arbetar eller studerar (både i känd och okänd aktivitet) 16-29 år till ca 8 500 individer i Malmö. Vi vet att ungdomsarbetslösheten gått ner sedan 2014, men att vi i samband med den migrationsrelaterade inflyttningen till Malmö 2015 samtidigt har fått en inflyttning till Malmö med överrepresentation av relativt unga individer. Denna grupp har i många fall ännu inte hunnit etablera sig på arbetsmarknaden. Vi har därför anledning att tro att gruppen UVAS inte blivit särskilt mycket mindre sedan 2014.

MÅLGRUPPENS SAMMANSÄTTNING – EN SÄRSKILD UTMANING FÖR MALMÖ

Vi kan konstatera att gruppen unga som varken arbetar eller studerar är en mycket heterogen grupp. Många klarar sig bra – särskilt i den grupp som kallas UVAS i okänd aktivitet visar forskning från MUCF att många är relativt resursstarka. Dock finns det en stor grupp som befinner sig i en särskilt utsatt position på arbetsmarknaden. Utifrån vad som framkommit i arbetet med UngMalmö's målgrupp samt i forskning om UVAS-gruppen kan vi identifiera ett antal grupper som vi ser som i särskilt behov av samverkande insatser: i unga med kort utbildningsbakgrund, unga med psykisk ohälsa, unga i riskzon för kriminalitet, samt unga födda i utomeuropeiska länder. Vi vet också att unga kvinnor i lägre utsträckning nås av det stöd som samverkansparterna erbjuder. Det är dock centralt att notera att flera av dessa grupper är överlappande, dvs. det är vanligt att individer tillhör flera riskgrupper samtidigt. En individ kan exempelvis leva i riskzon för kriminalitet, lida av egenupplevd psykisk ohälsa och ha en funktionsnedsättning. Bland personer som har en funktionsnedsättning (till vilka räknas de som har en psykisk ohälsa som utgör ett arbetsmarknadshinder) är exempelvis utbildningsnivån lägre än i befolkningen som helhet.

Unga med kort utbildningsbakgrund

I gruppen 20-29 år i Malmö hade i juni 2017 (senast tillgängliga statistik från SCB) totalt 6 454 personer högst förgymnasial utbildning. Här ser vi en betydande skillnad i storlek på gruppen män (3170 individer) och gruppen kvinnor (2222 individer). Då låg utbildningsnivå innebär ett viktigt hinder för etableringen på arbetsmarknaden innebär det en mycket stor utmaning för både individer och de samverkansparter som har i uppdrag att stödja dem i arbetsmarknadsetableringen. Vi ser också att det finns en stark korrelation mellan att växa upp under ekonomiskt utsatta omständigheter och att omfattas av det kommunala aktivitetsansvaret.

Annorlunda uttryckt betyder det att unga som kommer från socialt och ekonomiskt svåra omständigheter löper större risk att som vuxna sakna de resurser i termer av utbildning och kompetens som krävs för en hållbar etablering på arbetsmarknaden.

Unga födda utanför Europa och nyanlända

Malmö har en stor grupp unga som är födda utanför Europa. Enligt statistik från Skolverket var 891 elever inskrivna vid gymnasieskolans introduktionsprogram, språkinstruktionen, läsåret 17/18. I gruppen unga utrikesfödda Malmöbor 20-24 år var 1334 personer inskrivna på Arbetsförmedlingen i juli 2018. Vi ser att det finns en stor utsatthet i denna grupp. I gruppen utrikesfödda ungdomar mellan 18–24 år inskrivna på Arbetsförmedlingen var andelen arbetslösa 35,9 procent i juli 2018. Andelen arbetslösa utrikes födda unga män var 37,9 procent, och kvinnor 32,7 procent (Arbetsförmedlingen, 2018).

I oktober 2018 var 211 unga (18-24 år) inskrivna i etableringsuppdraget och 208 i etableringsprogrammet på Arbetsförmedlingen i Malmö, totalt 419 unga. Av samtliga unga i etableringen hade 55,8% (234) högst förgymnasial utbildning - 48,8 procent bland kvinnor och 60,6 procent bland män. Få unga lämnar etableringsuppdraget för arbete eller utbildning.

I tabellen nedan redovisas Arbetsförmedlingens statistik över andel (%) unga (18-24 år) som lämnat etableringsuppdraget under 2018 mot arbete eller utbildning:

	Kvinnor	Män	Alla
Riket	2,6 %	6,1 %	4,7 %
Skåne	2,3 %	5,4 %	4,2 %
Malmö	2,5 %	4,1 %	3,5 %

Psykisk ohälsa och funktionsnedsättningar

Av de unga som skrivs in på Arbetsförmedlingen så bedöms ca en femtedel ha en funktionsnedsättning som också medför nedsatt arbetsförmåga, vilket också stöds av en oberoende undersökning från SCB. Till detta räknas olika former av psykisk ohälsa. I gruppen UVAS ser vi att det finns en mer än dubbelt så stor risk att drabbas av ohälsa som leder till behov av psykiatrisk vård jämfört med befolkningen som helhet. Det finns alltså ett stort behov av att gemensamt utveckla adekvat stöd till unga med psykisk ohälsa för att på sikt kunna sänka arbetslösheten i målgruppen.

Unga i riskzon för kriminalitet

Unga som befinner sig i kriminella miljöer löper en stor risk att få en försvårad arbetsmarknadsetablering. Parterna har identifierat att det finns ett stort behov av att samordna de olika former av stöd som riktar sig till målgruppen inom respektive organisation och mellan parterna för att bättre både söka upp, och möta behoven hos, målgruppen.

Unga kvinnor

Vi vet att kvinnor oavsett ålder genomgående är registrerade som arbetslösa hos Arbetsförmedlingen i lägre utsträckning än män, samt att det finns skillnader kopplade till kön

vad gäller insatser hos både Arbetsförmedlingen och arbetsmarknadsavdelningen. Även om slutsatserna kring dessa skillnader inte är entydiga vad gäller resursfördelningen mellan kvinnor och män, vet vi att vi behöver mer kunskap om vad de innebär för kvinnors respektive mäns långsiktiga arbetsmarknadsetablering. Vi ser också att det finns behov av mer kunskap kring hur samverkansparterna på ett bättre sätt ska kunna möta behoven hos unga kvinnor, som i större utsträckning än män har arbetsmarknadshinder kopplade till psykisk ohälsa, hedersrelaterad problematik och våld i nära relationer. Särskilt vad gäller gruppen utrikesfödda unga kvinnor är kunskapsbehovet stort, då de är överrepresenterade i gruppen unga som varken arbetar eller studerar.